

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemski nedelje in praznike. // Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inserati davek posebej. // "Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Kokopisi se ne vracojo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko upravnivo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kacenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Sloški trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10351.

Težave Francovega režima:

Španski republikanci zopet dvigajo glave

Odporni generali proti fašistični orientaciji notranje in zunanje politike — Zaupna konferenca z generali — Francova sporočila bivšemu kralju Alfonzu — Bivše republikanske stranke napovedujejo protirevolucijo — Upori vojaštva se množe

Pariz, 2. avgusta, br. V tukajšnjih diplomatskih krogih z veliko pozornostjo zasledujejo notranjopolitične borbe, ki so se pričele v Španiji med zagovorniki fašistične orientacije španske notranje in zunanje politike in poborniki španske neutralnosti. Kakor kažejo zadnji dogodki, se vodi glavna borba med falangisti, ki imajo odločen vpliv v sedanji vladi in vodilnimi španskimi generali, ki so proti temu, da bi Španija po krvavi državljanski vojni ucinila kateremukoli taboru velesil. To je po informacijah pariških krogov pravo ozadje nameravanih sprememb v Francovi vladi. General Franco je te dni sklical zunanjo konferenco vseh generalov, na katerej jim je obrazložil svoje namene. Kakor zatrjujejo, je bila ta konferenca zelo burzna, ker so zbrani generali, zlasti Queipo de Llano ostro kritizirali sedanji kurz španske vlade in zahtevali, da se mora brez pogojno izločiti sleherni vpliv sedanjega notranjega ministra Sunera na državne posle. Prav tako so generali vztrajali na tem, da ostane v vladi sedanji zunanjii minister general Jordana, ki velja za zaupnika vojske. Po tej konferenci so bila važna posvetovanja v Sevilli in Burgosu, ki so se nanašala v glavnem na preosnovno vlade. Trdi se, da je general Franco že dolöčil bodoči sestav vlade, vendar pa lista nove vlade dosedaj še ni bila objavljena.

Poleg tega pa se razvija vedno bolj resna borba med zagovorniki diktatorskega

režima in monarhisti. List »ABC«, ki je bil poprve glasilo karlistov, a je z imenovanjem komisarija prišel docela pod vpliv notranjega ministra Sunera, je objavil te dni uvidnik, v katerem tolmiči novo orientacijo španske notranje politike, ki mora sloveni na treh načinih: služba, pokorščina in disciplina. Vojska je sicer končana, toda sovražnik še ni uničen. To se bo doseglo le tedaj, če se vsi Spanci pokore sedanjemu vodstvu. V diplomatskih krogih domnevajo, da je ta članek naperjen v prvi vrsti proti generalom, ki se upirajo odredbam vlade in nočejo priznati diktatorskega režima. Veliko bolj se kaže v vrstah vojske razpoloženje za obnovbo monarhije.

Veliko pozornost je zbudilo potovanje vojvode mavrskega, ki velja za zaupnika bivšega španskega kralja Alfonza. Vojska, ki je bil zadnja leta stalno nastanjen na Portugalskem, je imel na špansko-portugalski meji sestanek z generalom Francom, nato pa je odpotoval v Švicico, kjer se nudi kralj Alfons. Domnevajo, da je obvestil kralja Alfonza o predlogih generala Francia. Voditelji španskih monarhistov pa zatrjujejo, da se bo kralj Alfons vrnil na španski prestol le tedaj, če se bo za to izjavil španski narod pri svobodnem ljudskem glasovanju.

Ob enem pa prihaja iz Španije vesti, ki kažejo, da se španski republikanci pravljajo na novo akcijo. Tajna politična

policija je odkrila, da obstajajo v vseh večjih mestih tajne podružnice bivših republikanskih strank, ki so prepovedane. Policeja je zaplenila ogromne množine propagandnega materiala, zlasti letakov in brošur, v katerih se hudo kritizira sedanji režim in poziva španski narod, naj bo privravljen na novo protirevolucijo. Na podlagi zaplenjenih spisov je policija ugotovila, da se pravljajo republikanske stranke na novo zelo širokopotezno akcijo. Njihova akcija gre predvsem za tem, da bi izpodkopal ugled in prestig sedanega režima in nato izvedle v ugodnem trenutku državni udar. Pri tem računaču tudi na podporo vojske in sirijsko svojo propagando tudi med vojaštvom. Včeraj je prišlo v Bilbau do vojaške upora. Vojski so po vsem mestu nalepili lepake, v katerih napadajo vlado in zahtevajo režim, ki bo znal ljudstvo preskrbel kruha in ki ga ne bo pital s slavospovi na tuje režime. V Bilbau so moralni poslati iz drugih mest zanesljive čete, predvsem maršoske, ki so razorovali podatke in zaprli kolodovje. Po naročilu notranjega ministra so zaprli tudi mnogo sumljivih civilistov po raznih mestih.

Vsi ti dogodki so mnogo pripomogli k temu, da se je general Franco odločil za spremembo vlade. Od sestave in politike nove vlade bo v glavnem odvisno, kako se bodo razvili dogodki v Španiji.

Rim, 2. avgusta. AA. Havas: Zdi se, da je sodelovanje Španije z državama osi na

vojaškem področju gotovo dejstvo. Take sklepajo iz sporocila, da se vrše skupni sestanki med italijanskim, nemškim in španskim generalnim štabom na križarki »Pola« o prilici sedanjih pomorskih manevrov. To se zdi tem verjetnejše, ker je špansko vojaško odpodstanstvo pod vodstvom generala Gonzaleza prišlo na italijanske manevre, ki so se snoti začeli.

Burgos, 2. avgusta. AA. DNB: General Queipo de Llano je imel včeraj daljši razgovor z grofom Jordano. Ponovno križijo glasov, da bo Queipo de Llano imenovan za veleposlanika.

Madrid, 2. avgusta. AA. Havas: Neka topla »dečka« je začela streljati na poloviljne civilne Gaberdona, vojskopolicijskega inspektorja v Madridu. Gaberdon in njegov šofér Luis Diez sta mrtvi. Napadalo so aerotil. Atentat se je prišel 3 km od Talavere.

Za zlatom begunci

Pariz, 2. avgusta. AA. Havas: Ker je bil izvršen sporazum med Berardom in Jordonom glede vrnitriv španskega zlata, ki je bilo depozirano v francoski narodni banki, se Francija trudi pospešiti repatriacijo španskih beguncov. Španske oblasti so pravljale vse potrebno, da se vrnute pospeši in da se delni kontingent zviša od 2000 na 2500.

Anglija se pripravlja na volitve Parlament se bo predčasno sestal, da bi mogel še pred razpustom končati svoje delo

London, 2. avgusta, i. Angleški parlament odide na počitnice v petek 4. avgusta in se bo ponovno sestal 3. oktobra. Parlamentarne počitnice bodo torej trajale samo 8 tednov in bodo krajše, kakor se je pričakovalo. Angleški parlament se običajno sestane konec oktobra. Sklep vlade, da se skršajo parlamentarne počitnice, pa ni v zvezi z mednarodnim položajem. V političnih krogih sodijo, da namerava Chamberlain v začetku novembra raziskati nove volitve. Parlament se zato sestane 3. oktobra, da bo lahko dokončal preostale zakonodajne posle in da bo lahko pravočasno

razpuščen ter tako omogočena izvedba volitev novembra. Volitve pa bodo le tedaj, če bo dopuščal mednarodni položaj. Vlada pa je ukrenila vse potrebno za izredno sklicanje parlamenta v primeru izrednih dogodkov za časa parlamentarnih počitnic. Danes bodo predstavniki delavske opozicije v parlamentu stavili predlog, da se zasedanje parlamenta ne odredi do 3. oktobra, kakor je sklenila vlada, temveč, da se zasedanje nadaljuje 21. avgusta. Opozicija pa zahteva, da se glasuje o tem predlogu. Vse pa kaže, da vlada ne bo spremenila svojega načrta.

Obmejni incidenti na Tisi Spopad med rumunskimi obmejnimi stražniki in madžarskimi kmeti

Budimpešta, 2. avgusta, e. V zadnjih treh dneh je prišlo v kraju Teče ob madžarsko-rumunski meji do težjih incidentov. Ko so nekateri madžarski kmetje prestopili na rumunsko ozemlje, so jih rumunski graničarji zavrnili, a pred dnevi so streljali na madžarske splavarje, ki so plovili les po Tisi, mejni reki med Rumunijo in Madžarsko na tem sektorju, dasti Madžarski ni bila priznana ta pravica. Včeraj je na istem

kraju nastal nov incident, pri čemer je bil ranjen neki madžarski graničar. V zvezi s temi incidenti je madžarska vlada poslala v Bukarešto noto, v kateri zahteva, da se sestavi mešana komisija, ki naj preišče te dogodke. V budimpeščinskih diplomatskih in političnih krogih naglašajo, da teh dogodkov ni jemal preveč tragično in da bo do tega incidenti mirno likvidirani.

Grožnje irskih teroristov

Berlin, 2. avgusta. AA. DNB. Današnji list ponatiskuje: »News Chronicle«, ki trdi, da je dobil od vodstva irske republike armade v Dublinu pismo, po katerem bo irska teroristična akcija trajala še manjmanj dve leti in pol, čeprav stane na teden 1200 funtov. V tem pismu grozi irska republikanska armada z maščevanjem nad britanskim državljanom na Irskem, če bo angleška politika še nadalje izganjala irske teroriste iz Anglije. Pismo dalje zaračuna glasove, da bi irska gibanje dobivalo podporo iz tujine.

Glasgow, 2. avgusta. AA. Havas. Policeja je snoti našla v nekem zavojku 50 cevi melinita. Misijo, da se razstreliva hoteli odkričati irski teroristi pred svojim odhodom iz Anglike in Škotske.

ska vlada v primeru, da se ugotovi resničnost te trditve, podyzela potrebne ukrepe, da se to onemogoči.

Amerika isče svojega King-Halla

New York, 2. avgusta. AA. DNB. »Associated Press« poroča iz Washingtona, da se tam pojavi pokret, ki gre za tem, da se tudi z ameriške strani vrši na Japonskem, v Nemčiji in Italiji enaka propaganda, kakor jo vodi King-Hall v Nemčiji. Ta propaganda naj se vodi za to, da bi bilo nemško, japonsko in italijansko prebivalstvo obveščeno o stališču ameriške vlade glede mednarodne krize.

Poveljnik angleškega sredozemskega brodovja v Carigradu

Carigrad, 2. avgusta, e. Komendant angleškega sredozemskega brodovja viceadmiral Cunningham je prispel danes ob 9. na križarki »Worship« v spremstvu šestih rušilev v Carigrad. Križarka se je zasidrala na častnem mestu pred palaco Dolma Bagče.

Ameriški finančni minister pride v Evropo

Washington, 2. avgusta. AA. Havas: Ameriški finančni minister Morgenthau je izjavil, da odstopi jutri dne 2. avgusta s parnikom »Normandie« na dopust v Evropo. Morgenthau bo obiskal Finsko, Švedsko, Norveško in Dansko. Vrnili se bo 11. septembra. Morgenthau je dejal, da njegova potovanje nima usrednjega značaja.

Mnenje Moskve

Moskva, 2. avgusta. AA. Reuter: Agencija Tass je snoti objavila, da je eden izmed razlogov za zavlačevanje angleško-francosko-sovjetskih pogajanj v tem, da angleška formula o posrednem zapadu ne označuje dovolj napadica. Agencija komentira Butlerjev govor v angleškem spodnjem domu o tem vprašanju ter pravi, da ne gre za to, ali se dà garancija za neodvisnost baltiških držav, če pristaneta na to obe stranki, temveč zato, zakaj noče Anglia dopolniti svoje formule glede posrednega napada.

Romunsko mnenje o Madžarski

Bukarešta, 2. avgusta. e. Zunanji minister Madžarske grof Czaky je imel v nedeljo govor, v katerem je podal smernice madžarske zunanje politike. Ta govor komentira obširno vse rumunski listi. Tako piše »Independence Roumaine«, da je grof Czaky v svojem govoru na najbolji kategoriji način potrdil privrženost Madžarske osi Rim-Berlin. List dala navaja, da ne more, dokler nima popolnega besedila Csakiyevega govorja, komentirati zunanje in notranje politične pomena tega govora. Eno je gotovo, to je, da je Madžarska nelodljivo zvezana z osjo in da bo ostanala z njo solidarna v mirni dobi, pa tudi v viharnih dneh. Nobeno drugo ravnotežje ni več mogoče. Politika neutralnosti in kompromisov je bila v Budimpešti opuščena v korist stališču, o katerem se ne more razpravljati. List izjavlja, da je grof Czaky na zelo sčasnem način izjavil, da ostane zvest dosedanjemu politiki Madžarske, a trdi, da javno mnenje v Rumuniji ne more imeti te besede madžarskega zunanjega ministra za popolnoma resne.

Pomočnik poljskega zunanjega ministra pojde v Moskvo

Varsava, 2. avg. br. Kakor se zatrjuje, bo pomočnik zunanjega ministra Ariszevski še ta teden odpotoval v Moskvo. Zadnje dni je imel ponovne sestanke s sovjetskim poslanikom v Varsavi. Splošno domnevajo, da bo ta obisk v Moskvi v zvezi s pogajanjem o sodelovanju Rusije pri obrambi neodvisnosti Poljske.

Obsodba zaradi zasmehovanja nemške vojske

Praga, 2. avg. br. Vojaško sodišče je ob sodilo več Čehov zaradi zasmehovanja nemške vojske na ječo od 3 do 6 mesecov. Članji čeških fašističnih organizacij, ki so bili oboženi zaradi demoliranja židovskih trgovin, so bili oproščeni in takoj izpuščeni.

Varnostni ukrepi Anglie

Kairo, 2. avg. br. Anglija je začela v Egiptu in vzdol njegovih meja, zlasti pa ob Suešem prekopu koncentrirati močne oddelke svojih čet. V ta namen je bilo iz Indije poslanih 50.000 mož, ki so že prispevali v Kairo in bodo sedaj dirigirani na posamezne točke. Te čete so dvakrat močnejše, kakor je bilo predvideno v angleško-egipčanskem pogodbami glede številčne moči angleškega vojaštva v Egiptu. Iz Singapura pa poročajo, da so bili od tam poslani močni oddelki angleških čet na Malajsko ototo. Gre za varnostne ukrepe, ker se čuti tam Anglija ogrožena.

Bivši čsl. oficirji v Franciji

Pariz, 2. avg. br. Včeraj je priselo v Pariz 200 bivših čeških letalskih oficirjev, ki so po okupaciji Češke in Moravske pobernili na Poljsko. Vsi češki letalci so se takoj prijavili za sprejem v francoski letalski kader.

Šahovska olimpiada

London, 2. avg. p. V soboto zvečer je odšlo v Južno Ameriko ladja »Pireapolis«, na katere krovu so šahovske reprezentante evropskih držav, ki so namenjene na olimpiado v Buenos Aires, kamor bodo prispele 19. avgusta. Med potjo se bo ladja ustavila za dva dne v Pernambuco, Riu de Janeiro, Santosu in en na Montevideu. Tako bodo po 30 letih evropski šahisti imeli prvi zopet priliko, da napravijo tako dolg in lep izlet. Thomas je odpotoval na olimpiado z drugo ladjo pred tednom dni. V petek sta odpotovala iz Hamburga bivši svetovni prvaki Capablanca in predsednik mednarodne šahovske federacije. Capablanca bo igral na olimpijadi za Kubo. Po olimpijadi bo v Južni Ameriki prirejeno več mednarodnih turnirjev. Prvi bo v prestolnici Urugvaja v Montevideu, drugi pozneje v Havani na Kubi. Izmed Jugoslovjan je dobil povabilo na olimpijadni prof. dr. Vidmar, vendar pa naša reprezentanca ne bo sodelovala na tej šahovski olimpijadi in dr. Vidmar tudi zato ne bo igral v Havani. V Buenos Aires bo tudi turnir za damsko prvenstvo v okviru olimpiade.

Borzna poročila

Curh, 2. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 11.7425, London 20.7525, Newyork 443.375, Bruselj 75.30, Milan 23.30, Amsterdam 235.70, Berlin 177.85, Praga 15.175, Varšava 23.40, Sočija 5.40, Bokaresta 3.30.

Angleško-ameriška demarša v Tokiju

Odločen protest proti organiziranim demonstracijam na Japonskem in

